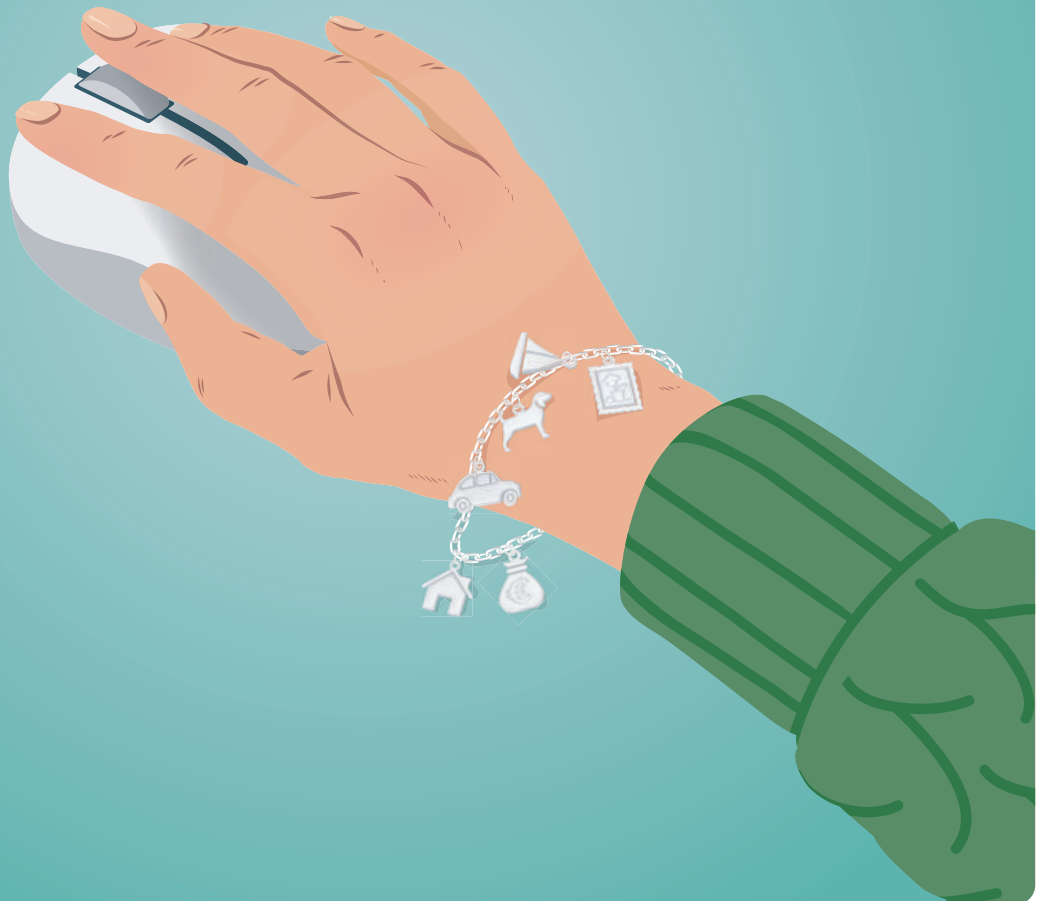

Online concept

Zelf aan de slag met je testament

In het rijtje van digitale diensten is het opstellen van een testament niet meer weg te denken. Maatwerk is – in beperkte mate – ook online mogelijk.

● In oktober 2013 – precies tien jaar geleden – startte de Hema met het aanbieden van een (standaard)testament via de website. Notarissen waren woedend en een kantoor begon zelfs uit protest rookworsten te verkopen. De Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB) spande een rechtszaak aan, want ‘er zijn niet zo veel standaardgevallen’. De rechter vond het initiatief toch rechtsgeldig. En terecht. Maatwerk is niet altijd nodig en uiteindelijk kijkt er altijd nog een notaris mee. De Hema staakte de notarijsservice in 2022. Dat was niet door een gebrek aan succes, maar omdat de spoeling te dun werd door de concurrentie van nieuwe aanbieders. Eric van den Heuvel* sloot in mei 2020 voor zichzelf en zijn vrouw een testament en levenstestament af via zo’n nieuwe aanbieder, NuNotariaat. Van den Heuvel wilde al jaren iets regelen, maar hikte tegen de kosten aan. Nadat hij een aanbieding tegenkwam, waagde hij het erop. ‘Het liep als een trein’, zegt Van den Heuvel. Wel raadt hij aan om je goed voor te bereiden. Hij las artikelen uit de Geldgids, het boek ‘De rol van de executeur’ en het informatiepakket van NuNotariaat. Op de vraag of het aan te raden is, antwoordt Van den Heuvel volmondig ja. Hij heeft het zijn broer aangeraden, die nu ook een testament rijker is.

Proef op de som

Hoe werkt het afsluiten en hoe standaard is zo’n online testament? Hiervoor hebben we de vier grootste aanbieders met landelijke dekking bekeken. De verschillen hebben we uitgelicht in de tabel op pagina 13. Wat opviel is dat de werkwijze redelijk overeenkomt. De programma’s nemen je stap voor stap mee in het proces. Zo begint het met vragen over je situatie en krijg je een melding als je situatie niet geschikt is voor hun online testament. Al geldt dit niet voor Thuisnotaris. Hier kun je altijd een testament maken.

Na het doorlopen van de voorwaarden krijg je vragen voorgelegd die leiden tot de opstelling van je testament. Die gaan over erfgenamen, legaten en executeurs. Het vervolg is wisselend. Zo krijg je bij

DoehetzelfNotaris en NuNotariaat direct een conceptakte te zien, maar moet je bij Nationale Notaris eerst afrekenen. Bij Thuisnotaris belt een erfrechtplanner je om in 30 minuten te controleren of je de juiste keuzes hebt gemaakt. Daarna ontvang je een concept. In alle gevallen is de laatste stap een afspraak bij de notaris waar je je akte ondertekent en officieel maakt. Een goede notaris controleert nog of de inhoud past bij je wensen. De kosten ontlopen elkaar niet veel. Thuisnotaris is met €245 voor één testament de goedkoopste en NuNotariaat de duurste (€299). Bij twee gelijklopende testamenten ben je bij DoehetzelfNotaris en Nationale notaris het goedkoopst uit met €425 en betaal je het meest bij Thuisnotaris (€490).

Legaat

Een legaat kan een bepalend aspect zijn bij de keuze voor de aanbieder. Nationale notaris biedt helemaal geen legaten aan en bij NuNotariaat kun je standaard alleen goede doelen opnemen. Niet handig als je bijvoorbeeld je kleinkinderen een bedrag

In alle gevallen is de laatste stap een afspraak bij de notaris

wilt nalaten om optimaal gebruik te maken van de vrijstellingen. Een kleinkind mag namelijk €22.918 belastingvrij ontvangen. Bij vijf kleinkinderen kun je zo ruim een ton onbelast overdragen. Bedenk wel goed dat een legaat een verplichting schept en bij overlijden uitgekeerd moet kunnen worden. Bij Nunotariaat is een kleinkindlegaat wel mogelijk tegen meerprijs. DoehetzelfNotaris en Thuisnotaris bieden meer mogelijkheden, al kun je niet alle keuzemogelijkheden kwijt. Bijvoorbeeld of de legaten bij het eerste overlijden uitgekeerd moeten ►

Laatste wil

Het zal je gebeuren: je concept-testament is besproken en akkoord. Het wachten is op de officiële handtekening, maar door noodlottige omstandigheden overlijdt je voordat je die hebt gezet. Zo verging het Theo Niekus, een straatfotograaf uit Amsterdam, in 2019. Het gevolg is dat je testament niet geldig is, er is slechts sprake van ‘informele wil’. Het wettelijk erfrecht is dan van toepassing, of eventueel een eerder testament. Om deze informele wil meer status te geven heeft de partner van Theo Niekus, Jocelyne Moreau, een petitie aangeboden aan de Tweede Kamer. Demissionair minister Weerwind heeft laten weten te veel waarde te hechten aan de rechtszekerheid van de handtekening én te veel problemen te zien in de praktische uitvoerbaarheid. Hij wil daarom geen status toekennen aan de ‘informele wil’. Moreau is nog in afwachting van een uitspraak in de rechtszaak tegen de erfgenamen, om alsnog de laatste wil van haar overleden partner uit te voeren.

Meest voorkomende clausules

Legaat is een bepaling waarmee je een geldbedrag of een product nalaat aan een bepaald persoon of goed doel.

Opvullegaat of afvullegaat verlaagt het erfdeel van de kinderen om zo optimaal gebruik te maken van vrijstellingen en erfbelasting te besparen.

Inbreng schenking bepaalt dat de schenking die je kind kreeg een voorschot is op de erfenis.

Tweetrapsmaking regelt vooraf wie je erfenis ontvangt als je erfgenaam overlijdt. De overgebleven erfenis van je eerste erfgenaam gaat over op de erfgenaam die je als verwachter benoemt.

Vruchtgebruik testament betekent dat je erfgenamen eigenaar van je bezittingen worden, terwijl je een ander persoon aanwijst die de bezittingen mag blijven gebruiken. Na het overlijden van de vruchtgebruiker krijgen de eigenaren het bezit en het beheer.

Rampenclausule regelt dat beide families erven als partners zonder kinderen – of een heel gezin – vlak na elkaar overlijden. Zonder de clausule erft de familie van de partner die als laatste overlijdt.

Echtscheidingsclausule regelt dat je partner is onterfd vanaf het moment dat je het verzoek tot echtscheiding indient.

Uitsluitingsclausule voorkomt dat de erfenis in de gemeenschap van goederen valt bij je erfgenaam. Je erfgenaam hoeft de erfenis bij een scheiding niet te delen met zijn of haar partner.

Verzorgingshuisclausule of WLZ-clausule regelt dat je kinderen hun vordering op de langstlevende ouder kunnen opeisen bij opname in een verzorgingshuis.

Na uitbetaling telt dit vermogen niet meer mee voor de eigen bijdrage aan het verzorgingshuis. Voorheen AWBZ-clausule genoemd.

worden of pas bij het overlijden van de langstlevende. En welke invloed het legaat heeft op de erfdelen van je kinderen als niet ieder kind evenveel kinderen heeft. Een maatwerktestament kan dan een betere keuze zijn. Maatwerk is ook verstandig als je een vruchtgebruik of tweetrapsmaking (zie het kader hierboven) in je testament wilt opnemen. Bijvoorbeeld na een echtscheiding of bij samengestelde gezinnen.

Beloning executeur

Ook bij de beloning van de executeur, de persoon die je nalatenschap afhandelt, gaan de aanbieders verschillend te werk. In de wet is opgenomen dat de beloning van de executeur 1% van de waarde van het vermogen op de sterfdag bedraagt,

maar het is mogelijk om hier in een testament van af te wijken. Bij DoehetzelfNotaris krijg je hiervoor alle ruimte. Zo kun je bepalen dat er geen beloning geldt, de wettelijke beloning, een vast bedrag of het gebruikelijke uurtarief van bijvoorbeeld de notaris of adviseur die de afwikkeling regelt. Bij Nationale notaris staat standaard in het concept dat er geen beloning volgt, terwijl NuNotariaat aansluit bij de wettelijke beloning. Bij Thuisnotaris kun je naast de optie 'geen beloning' kiezen voor een vast bedrag of een vast uurtarief.

Onduidelijk

Waar alle partijen duidelijker over mogen zijn, is welke clausules of afspraken standaard worden opgenomen in het testament. Pas als je het concept-testament

ontvangt, zie je welke clausules zijn opgenomen. Bij DoehetzelfNotaris en NuNotariaat kun je deze tijdens het proces al inzien, maar bij de andere twee ontvang je het concept pas later. Gelukkig blijkt dat bij alle partijen de gewilde Verzorgingshuisclausule erin staat, maar alleen NuNotariaat vermeldt dit op de website. Deze partij biedt ook de meeste standaardclausules aan. Als je beschikt over voldoende kennis van zaken, is het afsluiten van een online testament een mooi alternatief voor een bezoek aan de notaris.

Begeleiding

Wie wat meer hulp wil bij het afsluiten van een testament, kan – behalve bij de notaris – ook terecht bij andere instanties. Zo heeft uitvaartverzekeraar Dela een helpdesk waar leden terecht kunnen met vragen over testamenten. Ze geven advies over je situatie, controleren of je huidige testament aan een update toe is en je kunt bij hen een testament laten maken. Zij begeleiden je bij het vaststellen van de inhoud en via een aangesloten notaris kun je de akte officieel ondertekenen. Uit onderzoek onder onze panelleden bleek dat veel leden positieve ervaringen hebben met deze werkwijze. Doordat het advies van Dela gratis is, betaal je alleen de notariskosten. Deze zijn vergelijkbaar met de kosten van een online testament. Onze panelleden noemen ook Vereniging Eigen Huis (VEH) en Erfrechtplan. Deze partijen rekenen wel advieskosten. Bij VEH kun je terecht voor een gratis oriëntatiegesprek. Als je besluit twee testamenten en twee levenstestamenten af te sluiten,

€245

kost het goedkoopste
testament voor één persoon

betaal je een vast tarief van €1699. Voor iedere akte minder daalt de prijs met €50. Om uit te vinden of je als alleenstaande dan €1599 voor twee aktes betaalt, namen we contact op met VEH. Daar kregen we netjes als antwoord dat je als alleenstaande goedkoper uit bent door rechtstreeks contact op te nemen met een notaris. Erfrechtplan geeft voorlichtingsbijeenkomsten om vervolgens een vrijblijvend gesprek aan te bieden over je persoonlijke situatie en het belang van een testament. Na dit gesprek volgt een offerte. Als je

daarmee akkoord gaat, ontvang je een gespreksverslag en worden de uitgangspunten met een erfrechtplanner geverifieerd. Ook wordt er een gesprek ingepland met een notaris, eventueel samen met de erfrechtplanner. Die controleert de conceptakten die na het gesprek met de notaris worden opgesteld. Erfrechtplan neemt je op deze manier alle zorg uit handen, maar het levert geen besparing op. Dat blijkt ook uit de bedragen die de panelleden moesten betalen die via Erfrechtplan een testament hebben afgesloten.

Zelf opstellen

Wil je helemaal zelf aan de slag? Dan kun je kiezen voor een depot-testament, ook wel holografisch of allografisch testament genoemd. Bij een holografisch testament schrijf je zelf de tekst van je testament met de hand en onderteken je deze. Bij een allografisch testament hoeft dat niet, maar geldt als extra voorwaarde dat iedere bladzijde genummerd en ondertekend is. Een depot-testament komt in het buitenland vaker voor. In Nederland is zo'n testament alleen geldig als je het ook deponert bij een notaris met een verklaring dat dit je uiterste wil is en je voldoet aan de voorwaarden. Je kunt het testament in open of gesloten vorm aanbieden bij de notaris. Gesloten betekent dat ook de notaris niet kan zien wat je in je testament hebt vastgelegd. Vervolgens moet de notaris je testament inschrijven in het Centraal Testamentenregister. Bij een depot-testament maakt de notaris een 'akte van bewaargeving' op. Een nadeel van een dergelijk testament, zeker bij een gesloten variant, is dat je geen rechtszekerheid hebt over de inhoud. Mogelijk raken je nabestaanden verwickeld in een rechtszaak over de geldigheid van je testament. Het gevolg kan zijn dat het testament wordt vernietigd en toch het wettelijk erfrecht van toepassing is. Kijken we naar de kosten, dan is het ook maar de vraag of je veel goedkoper uit bent, aangezien de notaris nog verschillende handelingen moet verrichten. ■

* Echte naam bekend bij redactie

Voor- en nadelen op een rij

Doehetzelfnotaris.nl

- + Tussentijds opslaan en direct het concept-testament inzien
- + Betaling bij notaris
- + Uitgebreide keuzemogelijkheid legaten, bewindvoering en executeur
- + Huisdierenclausule voor alleenstaanden
- +/- Bij ongehuwd samenwonen is het erfdeel van de kinderen niet de wettelijke verdeling, maar een legaat ter hoogte van de wettelijke verdeling
- Inbreng schenking en rampenclausule niet mogelijk
- Partner is eerste executeur, geen individuele keuze tweede executeur

Nunotariaat.nl

- + Tussentijds opslaan en direct het concept-testament inzien
- + Betaling voor ondertekening bij notaris
- + Veel standaardclausules, zoals echtscheidings- en rampenclausule
- + Mogelijkheid uitsluiting ex-partner bij kinderen
- + Huisdierenclausule voor alleenstaanden
- Alleen legaat voor goed doel mogelijk
- Geen keuze voor bevoegdheden en beloning van de executeur (1% waarde vermogen)

Nationalenotaris.nl

- + Mogelijkheid uitsluiting ex-partner bij kinderen
- + Partner is eerste executeur, individuele keuze tweede executeur
- Tussentijds opslaan niet mogelijk, maar dit is in ontwikkeling
- Betaling vooraf, concept achteraf
- Geen legaat, reserve-executeur of opvullegaat mogelijk
- Alleenstaande kan slechts één erfgenaam benoemen
- Geen huisdierenclausule mogelijk

Thuisnotaris.nl

- + Overzichtelijke website met 30 minuten gesprek en chatfunctie
- + Geschikt voor bijzondere situaties, zoals samengesteld gezin of kind met beperking
- + Mogelijkheid om iemand te onterven
- + Veel mogelijkheden voor legaten, executeur en bewindvoering
- + Veel standaardclausules, zoals echtscheidingsclausule en rampenclausule
- + Maatwerk zonder meerprijs mogelijk

Consumenten
bond

Testament en overlijden

Hoe zorg je ervoor dat je nabestaanden goed verzorgd achterblijven? En wat moet je allemaal regelen bij een overlijden? De vernieuwde editie van dit boek geeft antwoord.

Meer informatie

Laat je niets **wijismaken**

Met de onafhankelijke tips en adviezen uit de Geldgids maak je zelf de juiste financiële keuzes.

Bekijk de aanbieding